

ta de repartir res sinó d'emmagatzemar; 3.^r perquè els noms de l'estructura *taqtl* es compten en àrab, no per dotzenes, sinó per milers (és el nom d'acció que es troba en les formes II de totes les arrels aràbigues), per tant la semblança de *tagzim* amb *taqsim* que va enganyar els romanistes Moll i Coromines, no significa absolutament res per a un coneixedor de la llengua aràbiga.

L'etimologia veritable és evident per a un romanista que domini l'àrab: el mot que significa l'acció d'emmagasinar, garder dans un cellier». Aquest mot havia pres en el nostre àrab vulgar, precisament la forma *tagzim*, aquesta sí amb -z- sonora, i és el nom d'acció corresponent al nom loco-instrumental que ha donat *MAGATZEM*. Boqtor registra allò en el sentit de «magasinage», i *magzin* segons *PAlc.* és «almazén de azeite, botelleria, recàmara, almazén de armas»; «petit réservoir», segons el valencià Abendjobair († 1217, veg. *Dozy, Suppl.* 1, 369b). És veritat que en àrab clàssic aquesta arrel té la forma *bazan*; però com explico, i documento en *MAGATZEM*, en el vulgar de les terres catalanes això es canvià en *gzm* d'acord amb normes fonètiques generals, com ho comprova la forma fonètica del nostre *magatzem*. El sentit en què aquesta arrel apareix a l'Alcorà és ja precisament 'dipositar en un graner o magatzem' («barn or storage», Penrice, 41b).

Tabali, V. taali Tabona, V. tafona

TAIBOLA val., 'caixeta o bossot on els caçadors porten la fura': alteració de *gaibola* id., que prové del ll. *CAVEOLA* 'gabieta', per via mossàrab; la *g-* de *gaibola* es canvià en *t-* per influència dels dos quasi-sinònims, cat. *tabaila* 'safata' (veg. *TABAIRA*), i *taifor* 'plat fondo, escudella', d'origen aràbic (veg. *ATAIFOR, DCEC/DECH*). □ 1.ª doc.: 1764.

Carles Ros, en el seu *Dicc. Val.-Cast.* de 1764: «*taibola*, caxita angosta, alta de más de un palmo, por lo regular redonda, de madera o corcho, en donde los cazadores meten el hurón, para transportarle y tenerle custodiado» (p. 225). D'aquí passa a Sanelo (f° 17v^o i 131r^o) i a Lamarca: «*taibòla* (de hurón): corcho»; i el *DAg.*: «*taivola* 'caixa o gàbia d'espert, de tenir les fures' (Alacant)».

Durant les enquestes onomàstiques de 1963 jo mateix vaig oir aquest mot en pobles del Migjorn valencià; p. ex., a Estubeny m'explicaven que una *taibola* és «una panera redona i xicotiua, d'espert o de boga, per al furó», i per aquelles barrancades hi ha una partida dita *Taiboles* (1962). Escrig (1851), ultra aquesta, dóna altres accs.: «huroneria, por el cesto en que se metc y encierra el hurón, y por el (lugar) en que alguno se oculta; cárcel, por casa pública etc.», i així mateix, com a adj., «casquivano», on es parteix de la idea de 'cosa buida de dins'. En efecte un bon escriptor castellanenc, ho posa en: «el filador, qu' és un *taibòla* entremetent, temerós que pegue cadascú per un camí, té una ocurrència ---», «el nebot --- ere molt entremetent i molt *taivola*» (*BSCC*, P. Tirado, 1921, 53; 1926,

193). A Llucena «*traibola*, persona de poc seny» (*AlcM*), i cf. *tibola* i *trabola* que hem posat a *TABOLA*.

També hi posa Escrig una acc. que igualment pot partir de la idea de cosa buida de dins, a saber «tumba o sepultura». Això em suggeria en una nota de 1937 (*BDC* xxiv, 45-46) la idea que hi pogué haver aquí, en el fons, el mot aràbic que ha donat el nostre *TAÛT* 'caixa de morts', que té una -b- (*tābūt*) en el seu ètimon aràbic. Justament llavors jo m'havia adonat que els millors arabistes (com *Dozy, Suppl.*) passaven per alt que *tābūt* tenia una variant aràbiga *tajbūt*, no pas de gènesi capritxosa, sospeta ni individual, sinó pertanyent a tot un sistema intra-aràbic (veg. aquell article). Per acabar d'induir-m'hi veia que *PAlc.* (145) dóna a l'àr. granadí *tajbūt* l'acc. «caxa o arca». Tot un parany, car hauria estat ser molt mal-pensat, sospitar que en les definicions d'Escrig intervingué un dels arabistes de secà, que corrien per València; qui sap, però no cal, car en tots dos casos pot ser ben natural evolució secundària; podia, doncs, *tajbūt* > *taibola* ser un «canvi de sufix»: rebregada fórmula, més lícita en aquest cas, tractant-se de la substitució d'una terminació rara i estrangera per una de corrent -ola, i ben nostra.

Ja llavors veia que encara era més segur reconèixer-hi una combinació amb el sinònim *gaibola*. Però puix que aquest és una realitat tangible, i que aquí hi havia una convivència indiscutible dels dos mots, en la consciència popular; puix que d'altra banda el sentit ben segur i normal de *taüt* és una caixa, sí, però de morts; i en fi, ja que *gaibola* és el mot més antic en el país, i el d'origen més net, essent etimologia romànica i clara, he acabat per convence'm que hem de partir de *gaibola* com a punt d'arrencada de tot. Ja he explicat a *GABIA* (als dos paràgrafs penúltims) la història de *gaibola* —el seu dossier i «registre civil»: no sols ens consta que *gaibola* és «huroneria» a Múrcia, per GaSoriano (que ja veu l'etim. *CAVEOLA*), sinó que ja l'usà dues vegades Polo de Medina, clàssic castellà de naixença murciana (ed. 1664, una d'elles *gaybola* en una acc. com la del nostre *garjola*, o sigui, com *RdzMarín* defineix aproximadament, «cárcel»).

Tal com explico a *GABIA* a la zona de llengua nostra el mot apareix (no sé si pertot) més aviat en formes una mica alterades, per lleus i òbvies contaminacions; la de *caixeta*, en la forma, que comunicà des d'Altea el corresponal de l'I. E. C.: «*gaixbola*: artefacte d'espert i fil de palomar que servix al caçador per a portar la fura» (*BDC* xx, 314); i *garibola, garigola*, que documento a *GABIA*; en fi *tiribola* a la Vall d'Albaida. En aquesta no sols la *t-* sinó, com en aquelles dues, la -r-, ens mostren d'on ve la *t-* de *taibola* (no pas de *TAÛT*): de dos quasi-sinònims, vius en aquella zona tots dos, i tots dos de nissaga aràbiga, però sense cap relació amb *taüt*: l'un és *tabaila* 'safata o plata fonda', variant de *TABAIRA* de la qual acabem, en aqueix article, d'explicar la veritable etimologia perso-aràbiga; l'altre *ATAIFOR*, que en la forma etimològica *taifor*, coincidí tant amb la síl·laba inicial de